

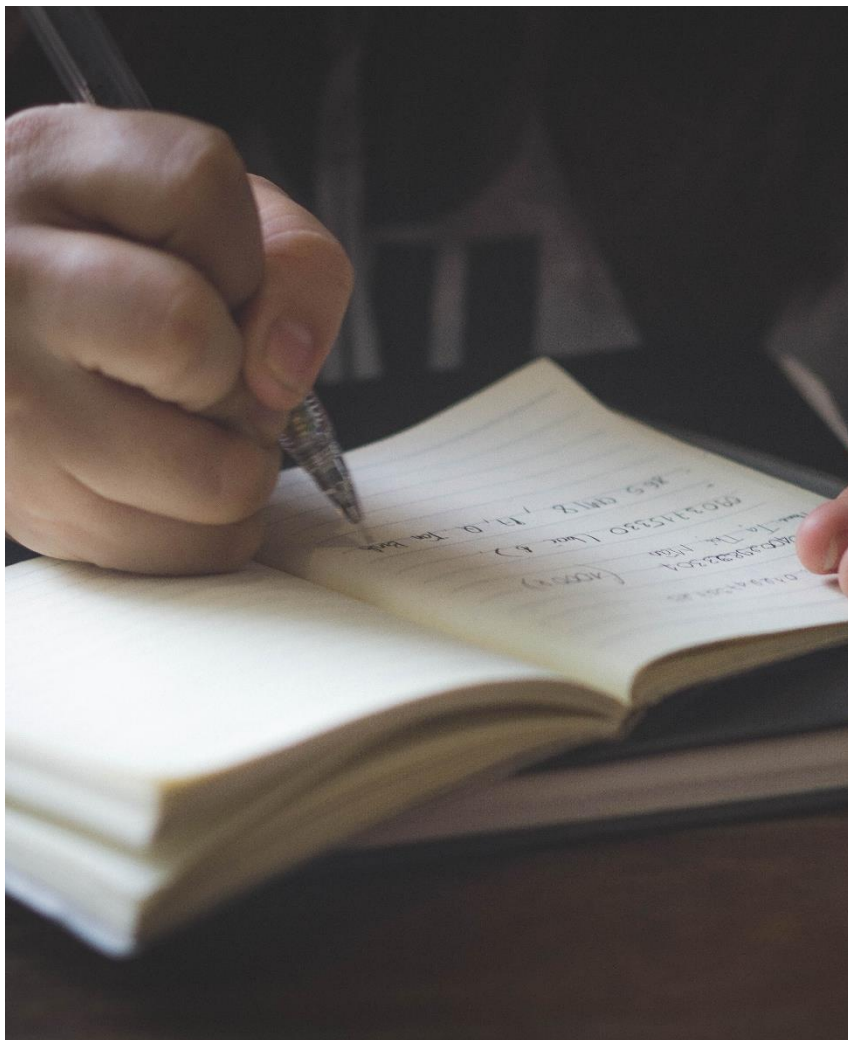
Ochrona własności intelektualnej

– zagadnienia wprowadzające

Marek Gozdera

Ochrona własności intelektualnej

- ▶ Tematyka
- ▶ Aktywność
- ▶ Materiały
- ▶ Zaliczenie

- ▶ czym jest własność intelektualna i z jakich elementów się składa?
- ▶ dlaczego chronimy własność intelektualną?
- ▶ kontrowersje definicyjne,
- ▶ nieuczciwe praktyki i trolling patentowy,
- ▶ źródła prawa,
- ▶ od kiedy chronimy własność intelektualną?
- ▶ korzyści i koszty ochrony własności intelektualnej,
- ▶ UPRP i instytucje ochrony międzynarodowej,
- ▶ trzy podstawowe zasady i ograniczenia OWI,
- ▶ jak reagować na naruszenia?
- ▶ roszczenia w prawie własności intelektualnej,
- ▶ patenty, znaki, wzory – jak i po co je chronić?
- ▶ wyszukiwarki przedmiotów chronionych,
- ▶ zarządzanie własnością intelektualną,
- ▶ PRZYKŁADY

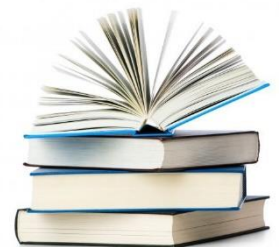

- ▶ czym zajmuje się rzecznik patentowy?
- ▶ licencje i przenoszenie praw,
- ▶ ochrona tajemnicy przedsiębiorstwa,
- ▶ ochrona oprogramowania,
- ▶ ochrona wizerunku,
- ▶ co chronią prawa autorskie?
- ▶ utwory zależne, współautorskie, pracownicze...
- ▶ gdzie leżą granice inspiracji?
- ▶ dozwolony użytek,
- ▶ prawo cytatu,
- ▶ domena publiczna,
- ▶ znaczenie pól eksploatacji,
- ▶ zjawiska plagiatu i piractwa,
- ▶ organizacje zbiorowego zarządzania,
- ▶ ochrona domen internetowych,
- ▶ transfer technologii.

Literatura:

- ▶ Adamczak Alicja, Dobosz Elżbieta, Gędłek Marcin - Co pracownik i student szkoły wyższej o ochronie własności przemysłowej wiedzieć powinien (UOTT, Warszawa 2009),
- ▶ Adamczak Alicja, Michał du Vall - Ochrona własności intelektualnej (UOTT, Warszawa 2010),
- ▶ Czub Krzysztof - Prawo własności intelektualnej. Zarys wykładu (wyd. Wolters Kluwer SA, Warszawa 2016),
- ▶ Domańska-Baer Alina - Co pracownik i student szkoły wyższej o prawie autorskim wiedzieć powinien (UOTT, Warszawa 2009),
- ▶ Markiewicz Ryszard - Ilustrowane prawo autorskie (wyd. Wolters Kluwer SA, Warszawa 2018),
- ▶ Nowińska Ewa, Promińska Urszula, Michał du Vall - Prawo własności przemysłowej (wyd. Lexis Nexis, Warszawa 2008),
- ▶ Sieńczyło-Chlabicz Joanna - Prawo Własności Intelektualnej (wyd. Wolters Kluwer, Warszawa 2015),

Co to jest własność intelektualna?

Własność intelektualna

*każdy wytwór pracy twórczej człowieka,
który ze względu na swoją
oryginalność oraz unikatowość
zasługuje na ochronę.*

<https://www.youtube.com/watch?v=LmO6VJclNIU>

Co to jest własność intelektualna?

Dlaczego należy ją chronić?

- ▶ **W jaki sposób zdobyć i utrzymać przewagę konkurencyjną na rynku?**

Uzasadnienie ustanowienia ochrony praw własności intelektualnej znajduje wyraz w teoriach odwołujących się do:

- ▶ **względów utylitarnych,**
- ▶ **włożonej przez twórcę pracy i jej owoców,**
- ▶ **osobowości twórcy.**

Co to jest własność intelektualna?

Własność

- ▶ *prawo podmiotowe ustanawiane na określonej rzeczy.*
 - ▶ *Własność umożliwia **rozporządzanie i korzystanie** z rzeczy z **wyłączeniem** innych osób **pod warunkiem**, że nie narusza się tym samym analogicznych tytułów majątkowych innych bądź przepisów prawa powszechnie obowiązującego.*
 - ▶ *Własność nie może dotyczyć obiektów przyszłych, mających dopiero powstać i istniejących zaledwie w ludzkiej wyobraźni.*
-

Najważniejsze różnice między własnością rzeczy i własnością intelektualną

- ▶ *czasowość,*
- ▶ *rzadkość i rywalizacja (wykluczenie)*
- ▶ *zużywalność*
- ▶ *cechy fizyczne*
- ▶ *abstrakcja (intersubiektywność, przymus państwowo-prawny)*

Co to jest własność intelektualna?

Informacje podstawowe

- ▶ Sposób istnienia dóbr niematerialnych umożliwia ich nieograniczoną, jednoczesną i w pełni wzajemnie niezależną eksploatację w postaci zwielokrotniania i rozpowszechniania. Nie jest to możliwe w odniesieniu do dóbr materialnych.
- ▶ Ta właściwość przesądza o istnieniu innej treści praw na dobrach niematerialnych niż przyjęta dla praw rzeczowych.
- ▶ Chociaż w obu przypadkach dla określenia treści prawa może być używane określenie „korzystanie”, to jego znaczenie jest w obu przypadkach różne.
- ▶ Tylko wobec dóbr niematerialnych jest możliwe zwielokrotnianie ich przedmiotu bez uszczerbku dla innych jego egzemplarzy i dalsze niezależne ich (wielomiejscowe) rozpowszechnianie.

Co to jest własność intelektualna?

Informacje podstawowe (2)

- ▶ Prawo własności intelektualnej jest działem prawa cywilnego. Oznacza to, że do spraw nieuregulowanych w ustawach tego zakresu mają zastosowanie przepisy Kodeksu Cywilnego.
- ▶ Zawarte w ustawach z tego zakresu przepisy o charakterze administracyjnym umożliwiają w szczególności realizację tej ochrony (np. decyzja o udzieleniu patentu), zaś karnym – powodują jej wzmocnienie (np. penalizacja przypisywanie sobie autorstwa cudzego wynalazku).

Własność intelektualna

Własność intelektualna w historii

- ▶ Ustawy chroniące twórczość techniczną oraz literacką i artystyczną mają już kilkusetletnią historię: pierwsza ustawa patentowa pochodzi z 1474 r. (Wenecja), a autorska z 1809 r. (Anglia).
- ▶ 1883 r. – **Konwencja paryska** o ochronie własności przemysłowej (jej najbardziej aktualny jest tekst sztokholmski z 1967 r. – powstanie **WIPO**)
- ▶ 1886 r. – **Konwencja berneńska** o ochronie dzieł literackich i artystycznych
- ▶ 28 grudnia 1918 – Powstanie **Urzędu Patentowego RP**
- ▶ 4 lutego 1994 r. – **Ustawa o prawie autorskim i prawach pokrewnych**
- ▶ Porozumienie w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej (ang. *Agreement on Trade-Related Aspects of Intellectual Property Rights*, tzw. **Porozumienie TRIPS**) zawarte w ramach Światowej Organizacji Handlu (WTO) w 1994 r.
- ▶ 30 czerwca 2000 r. – **Ustawa „Prawo własności przemysłowej”**
- ▶ Polskę obowiązuje również prawo unijne w zakresie ochrony własności intelektualnej.

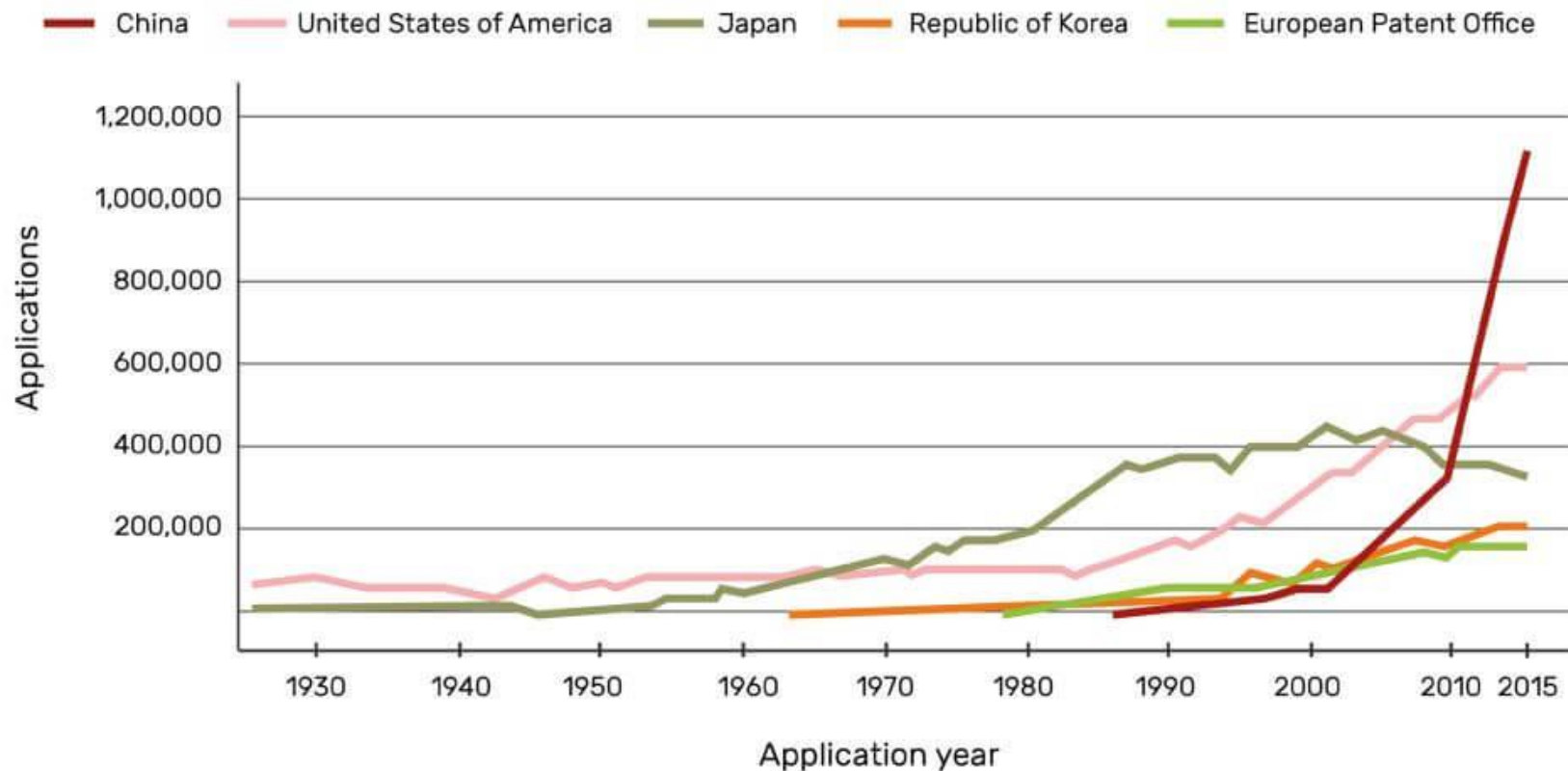
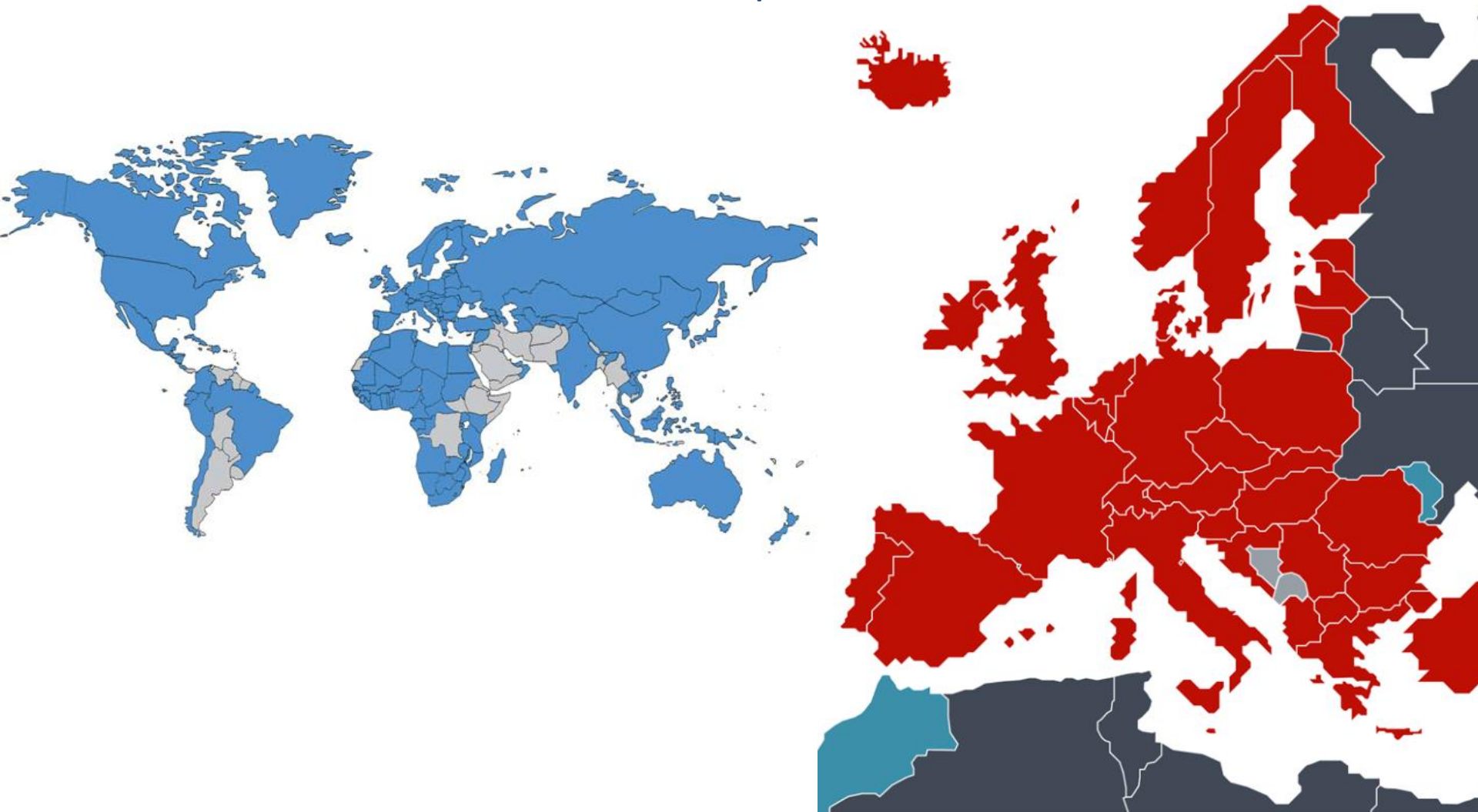

Figure 2 : Trend in patent applications for the top five offices

Im więcej zgłoszeń tym bardziej wzrasta ryzyko naruszenia cudzych praw.

EPO – konwencja monachijska (european patent convention)

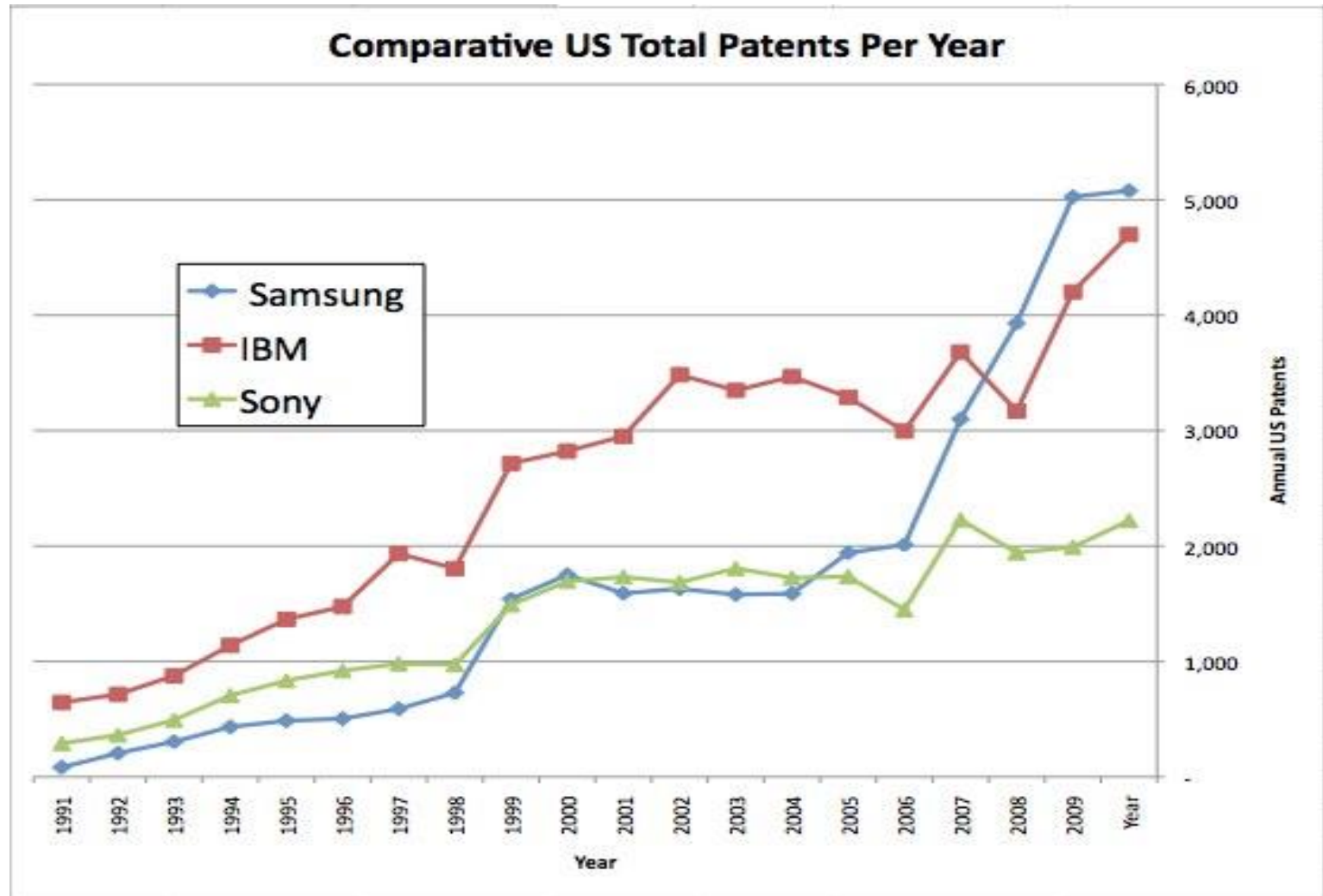
WIPO – Patent Cooperation Treaty

Przykładowa ochrona własności przemysłowej za granicą

- ▶ **1 stycznia 2020 r.** – zgłoszenie patentowe
 - ▶ **1 października 2020 r.** – zgłoszenie międzynarodowe:
Niemcy, Francja, Włochy, Hiszpania,
-
- ▶ **1 stycznia 2021 r.** – ostateczny termin na skorzystanie
z „przywileju konwencyjnego”,
 - ▶ **1 lipca 2021 r.** – publikacja zgłoszenia w Biuletynie Urzędu
Patentowego RP (**BUP**),
 - ▶ **1 września 2021 r.** – rozpoczęcie działalności nieuczciwej
konkurencji w Polsce,
 - ▶ **1 września 2021 r.** – rozpoczęcie działalności konkurencji
w Wielkiej Brytanii,
-
- ▶ **1 stycznia 2022 r.** – Decyzja o udzieleniu patentu
 - ▶ Publikacja w Wiadomościach Urzędu Patentowego RP (**WUP**).

Problem „wojen” patentowych

**DUMB
STARBUCKS COFFEE**

Dumb Iced Coffee & Iced Tea

	small	med	grande	xl	xxl	xxxl
Dumb Iced Coffee	1.95	60	2.45	90	2.95	120
Dumb Shaken Iced Tea	1.50	60	2.15	80	2.65	120
<small>Black, Green or Passion</small>						
Dumb Iced Tea Lemonade	2.55	100	2.95	130	3.55	190

Dumb Espresso

Dumb Caramel Macchiato	3.75	180	4.45	240	4.75	300
Dumb White Chocolate Mocha	3.75	370	4.45	470	4.75	580
Dumb Caffe Latte	2.95	150	3.65	190	3.95	240
Dumb Vanilla Latte	3.45	200	4.15	250	4.45	320
Dumb Cafe Mocha	3.45	270	4.15	330	4.45	410
Dumb Cafe Americano	2.15	10	2.55	15	2.95	25
Dumb Cappuccino	2.95	90	3.65	120	3.95	150
	single	ml	double	ml		
Dumb Espresso	1.75	5	1.95	10		

Dumb Iced Espresso

	small	med	grande	xl	xxl	xxxl
Dumb Iced Caramel Macchiato	3.75	170	4.45	230	4.95	330
Dumb Iced Vanilla Latte	3.45	140	4.15	190	4.65	270
Dumb Iced Cafe Mocha	3.45	230	4.15	320	4.65	430

Dumb Brewed Coffee

Dumb Vanilla Blonde Roast	2.25	60	2.45	80	2.75	100
Dumb Blonde Roast	1.75	5	1.95	5	2.25	5
Dumb Coffee Traveler	13.75	5	per cup			
<small>Serve only dumb old cups</small>						

Dumb Tea

Dumb Chai Tea Latte	3.15	190	3.65	240	3.95	310
Dumb Chocolate Chai Tea Latte	3.65	250	4.15	330	3.45	400
Dumb Full Leaf Brewed Tea	1.95	0	2.15	0	2.45	0

Dumb Frappuccino

	small	med	grande	xl	xxl	xxxl
Dumb Caramel Frappuccino	3.75	300	4.45	370	4.75	430
Dumb Mocha Frappuccino	3.75	200	4.45	270	4.75	330
Dumb Coffee Frappuccino	3.15	180	3.75	240	4.45	290
Dumb Hazelnut Frappuccino	3.75	290	3.45	360	3.95	430
Dumb Vanilla Bean Frappuccino	2.95	260	3.45	330	4.25	400
Dumb Green Tea Frappuccino	3.75	320	4.45	400	4.95	470
<small>Seasonal Item</small>						
Wappy Dappy Latte	4.75	520	5.25	610	6.00	660

Dumb nutritional information available upon request

Ochrona własności intelektualnej.

Najważniejsze korzyści

- ▶ wzmacnia pozycję na rynku i przewagę konkurencyjną oraz stanowi zachętę do innowacyjności i kreatywności
- ▶ prawa własności intelektualnej stanowią coraz bardziej istotny składnik majątku firmy, niekiedy najistotniejszy i przynoszący najwyższe dochody
- ▶ posiadanie praw własności intelektualnej minimalizuje ryzyko naruszeń, a gdy do nich doszło – ułatwia dochodzenie roszczeń
- ▶ prawa własności intelektualnej (takie jak znaki towarowe, wzory przemysłowe, utwory) mogą być zbywane i stanowić źródło przychodu np. z tytułu opłat licencyjnych, mogą być źródłem zabezpieczenia kredytów
- ▶ podnosi prestiż, kształtuje atrakcyjny wizerunek

Ochrona własności intelektualnej w MSP

... dla małych i średnich przedsiębiorstw na terytorium UE:

- **Przychód na pracownika** w firmie posiadającej wyłączne prawa własności przemysłowej jest średnio o **ok. 68 % większy** niż w firmie, która ich nie posiada.
- **93% MŚP**, które chroni swoje prawa własności przemysłowej, **pozytywnie ocenia podjęcie decyzji o zastosowaniu takiej ochrony**, głównie ze względów **wizerunkowych** oraz dlatego, że daje im to **lepszą ochronę IP**.
- Tylko 10% unijnych MŚP chroni w sposób formalny jakiegokolwiek prawa własności przemysłowej.

Źródło: 2022 Intellectual Property SME Scoreboard, wrzesień 2022, EUIPO, ISBN 978-92-9156-324-1

Z egzemplarzy archiwalnych oraz druków wydanych do 1948 r. można zamówić skany w czytelnich.

Z wszystkich pozycji można zamówić mikrofilm, odbitki kserograficzne z mikrofilmu lub skany w Informatorium i punktach informacyjnych w salach katalogowych.

Ustawa o prawie autorskim (Dz. U. Nr 24, poz. 83 z dnia 23 lutego 1994 r.) zabrania kopiowania, jeżeli nie wygasły prawa autorskie:

1. całości pozycji
2. więcej niż 22 stron tekstu
3. jeśli druk liczy mniej niż 22 strony – całości pozycji

Z książek, w których umieszczone jest zastrzeżenie:

„Wszelkie prawa zastrzeżone, łącznie z prawem reprodukcji części lub całości dzieła w jakiegokolwiek formie.”

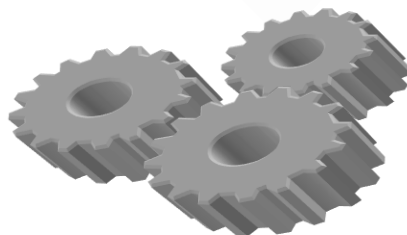
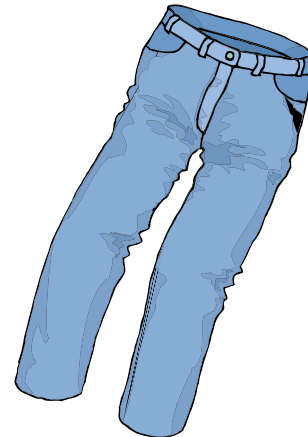
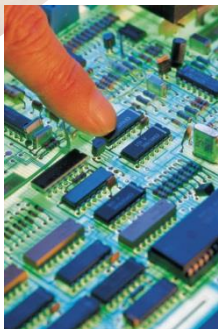
– nie wykonujemy żadnych kopii.

Innowacyjność

- ▶ nowa, wprowadzona przez człowieka, wartość lub jakość dotycząca celów lub sposobów ich realizacji mająca zastosowanie w działalności gospodarczej
- ▶ **Co to jest wynalazek?**
- ▶ **Wynalazek** – nowatorskie, oryginalne rozwiązanie problemu technicznego. W polskim systemie prawa brak definicji pojęcia „wynalazek”. Ustawa **Prawo własności przemysłowej** definiuje jedynie szczególne **kryteria**, które musi posiadać wynalazek aby mógł zostać objęty ochroną patentową.
 - ▶ Wynalazek widać, ale prawa ochronnego (patentu) nie widać.
 - ▶ Przedmiot może być multiplikowany, ale patent jest jeden i niepodzielny.
- ▶ Rodzaje innowacji wg podręcznika OECD (Oslo Manual)
 - ▶ Produktowe
 - ▶ Procesowe
 - ▶ Organizacyjne
 - ▶ marketingowe

Świat własności intelektualnej

Po koncercie
Bach Chopin Mozart
o Matko Najświętsza
jest jeszcze cisza
od muzyki większa
xJanTwardowski

Prawo własności intelektualnej

Podmiotowe prawo bezwzględne o charakterze wyłącznym.

Określa majątkowe prawa do wyłącznego korzystania z przedmiotu tego prawa przez określony czas:

- ▶ w sposób zarobkowy (przemysłowy, handlowy),
- ▶ na terytorium danego państwa lub państw,
- ▶ przyznane przez kompetentny organ państwowy, regionalny lub międzynarodowy.

Cechą pracy o **charakterze technicznym** jest przewidywalność i **powtarzalność** osiągniętego rezultatu.

Tymczasem proces tworzenia **utworu**, w przeciwieństwie do pracy technicznej, charakteryzuje się tym, że rezultat podejmowanego działania stanowi **jednorazową** projekcję wyobraźni osoby, od której pochodzi.

Prawo własności przemysłowej

- ▶ **Prawo własności przemysłowej** to prawo podmiotowe do dóbr niematerialnych: wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych i usługowych, nazw handlowych, geograficznych oznaczeń pochodzenia, topografii układów scalonych oraz nowych odmian roślin. Jest to więc zespół przepisów regulujących powstanie, treść, zmianę, ustanie i ochronę praw podmiotowych do wymienionych dóbr niematerialnych oraz zwalczanie nieuczciwej konkurencji.
- ▶ Ustawa z 30.06.2000 r. „Prawo własności przemysłowej”

Prawa własności przemysłowej

Zasada pierwszeństwa

zasada first to file

Prawo uzyskania ochrony przysługuje osobom fizycznym/ prawnym, które pierwsze dokonają zgłoszenia

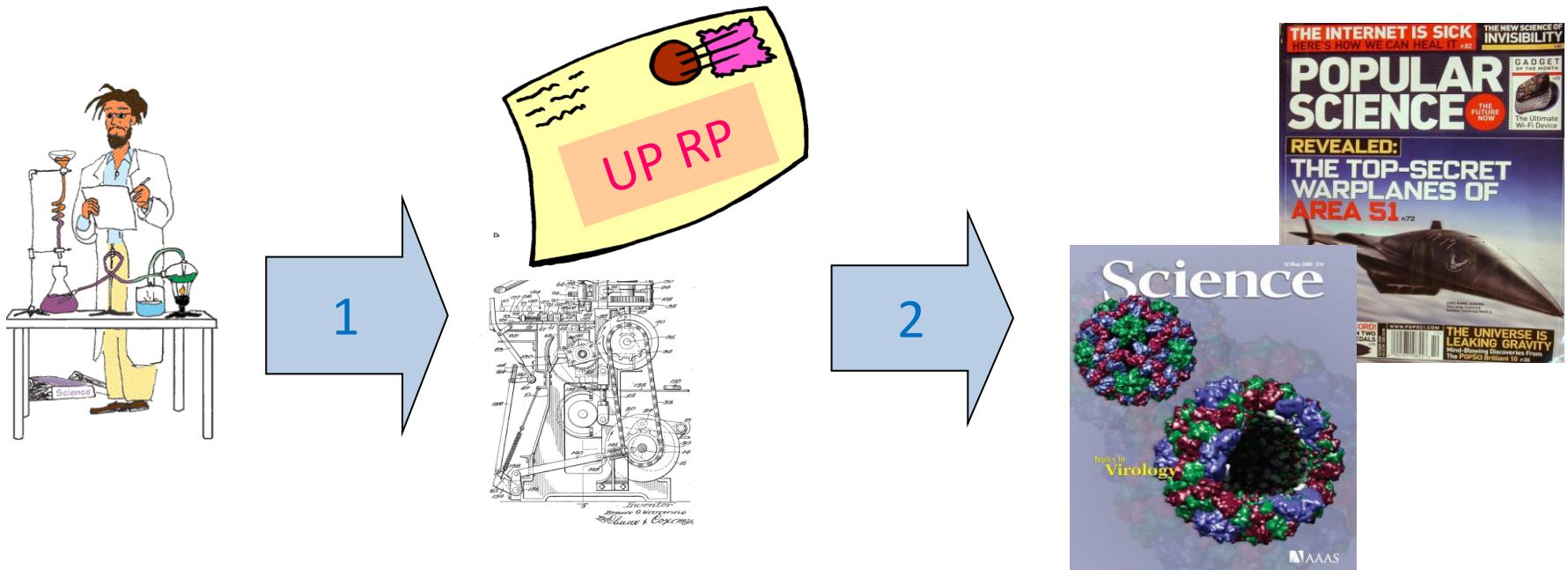
zasada first to invent

Prawo uzyskania ochrony przysługuje temu, kto pierwszy opracował dane rozwiązanie techniczne, niezależnie od tego, czy zostało ono zgłoszone jako pierwsze

(konieczność posiadania oznaczonych, datowanych dokumentów z przebiegu prac b+r)

Kolejność działań – **najpierw zgłoszenie**, później publikacja wyników

Wyszukiwarka PWP

URZĄD PATENTOWY
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

CENTRUM INFORMACJI

RSS

WYSZUKIWARKA > WYSZUKIWARKA PROSTA

WERSJA OPROGRAMOWANIA 2019-12-20a

WYSZUKIWARKA PROSTA

Kryteria wyszukiwania

Rodzaje PWP

- ☒ Znaki Towarowe
- ☒ Wynalazki
- ☒ Patenty Europejskie
- ☒ Dodatkowe Prawa Ochronne
- ☒ Wzory Użytkowe
- ☒ Wzory Przemysłowe
- ☒ Topografia Układów Scalonych

Kolekcja

- ☒ BUP
- ☒ WUP
- ☒ E-rejestr

Wpisz frazę - min. 3 znaki

Uwzględnij polskie znaki

SZUKAJ

WYSZUKIWARKA ZAAWANSOWANA

Wyszukaj w typach: Znaki Towarowe, Wynalazki, Patenty Europejskie, Dodatkowe Prawa Ochronne, Wzory Użytkowe, Wzory Przemysłowe, Topografia Układów Scalonych oraz w kolekcjach: BUP, WUP, E-rejestr, Opisy patentowe, Skróty opisów patentowych, Opisy wzorów użytkowych, Opisy wzorów przemysłowych, Tłumaczenia patentów europejskich z uwzględnieniem polskich znaków

Niniejsza wyszukiwarka udostępnia:

opisy zgłoszeniowe wynalazków łącznie ze sprawozdaniem o stanie techniki - od nr P.384800 opisy zgłoszeniowe wzorów użytkowych łącznie ze sprawozdaniem o stanie techniki - od nr W.117380 - od II połowy 2012r. Formularz sprawozdania umieszczany jest dla każdego zgłoszenia, nawet gdy niemożliwe było przeprowadzenie badania stanu techniki. W takim przypadku na formularzu znajduje się informacja o braku możliwości sporządzenia sprawozdania.

Znaczenie informacji patentowej

- ▶ Rocznie na świecie publikuje się ok.
 - ▶ 60 tys. czasopism naukowo-technicznych,
 - ▶ 100 tys. książek naukowo-technicznych,
 - ▶ Kilkaset tysięcy referatów...

Aż 90% wiedzy technicznej publikowanej na świecie dostępne jest wyłącznie w literaturze patentowej!

Własność przemysłowa

Przedmioty i zasada czasowości

PRZEDMIOT WŁASNOŚCI PRZEMYSŁOWEJ		PRAWO WYŁĄCZNE	OKRES OCHRONY (w latach)
Rozw. techn.	wynalazek	patent	20 *
	wzór użytkowy**	prawo ochronne	10
Rozw. wizual.	wzór przemysłowy	prawo z rejestracji	25
	znak towarowy	prawo ochronne	10 (możliwość przedłużania)
Inne	oznaczenie geograficzne	prawo z rejestracji	bezterminowo
	topografie układów scalonych	prawo z rejestracji	10

*produkty lecznicze oraz produkty ochrony roślin - dodatkowe prawo ochronne (SPC – Supplementary protection certificate) – maksymalnie do 5 lat

► ** Wzór użytkowy bywa nazywany potocznie „małym patentem”

Wynalazek

- ▶ **Techniczne, twórcze, oryginalne i zupełne rozwiązanie dowolnego problemu będące wytworem ludzkiego umysłu.**
- ▶ Z wynalazkiem mamy do czynienia, gdy proponowany przez wynalazcę sposób działania wskazuje wszystkie środki niezbędne do osiągnięcia celu praktycznego i poprzez zastosowanie pozwala ten cel osiągnąć (zupełność rozwiązania).
- ▶ Stąd też, nie uważa się za wynalazki pomysłów ogólnych – wstępnych koncepcji, które nie zawierają pełnej i szczegółowej instrukcji postępowania.

Zdolność patentowa wynalazku

Wynalazek, by uzyskać ochronę patentową, musi posiadać charakter techniczny oraz cechować się :

- ▶ nowością w skali światowej
- ▶ poziomem wynalazczym (nieoczywistością)
- ▶ przemysłową stosownością

▶ Patent wygasa na skutek:

- ▶ Upływu okresu, na który został udzielony;
- ▶ Zrzeczenia się patentu przez uprawnionego
- ▶ Nieuiszczenia opłaty okresowej

Segway – najpopularniejszy wynalazek amerykańskiego przedsiębiorcy – Deana Kamena, właściciela ponad 130 patentów

Odzież specjalna dla pirotechników

Firma Moratex z Łodzi

Przesłanki zdolności patentowej

- ▶ **Nowość wynalazku** – wynalazek uważa się za nowy, jeśli nie jest on częścią stanu techniki, tzn. jeśli przed datą, wg której oznacza się pierwszeństwo do uzyskania patentu, rozwiązanie nie zostało udostępnione do wiadomości powszechnej.
 - ▶ **Poziom wynalazczy** – wynalazek uważa się za posiadający poziom wynalazczy, jeżeli wynalazek ten nie wynika dla znawcy, w sposób oczywisty, ze stanu techniki.
 - ▶ **Przemysłowa stosowalność** – wynalazek uważa się za nadający się do przemysłowego stosowania, jeżeli wg wynalazku może być uzyskiwany wytwór lub wykorzystywany sposób, w rozumieniu technicznym, w jakiejkolwiek działalności przemysłowej, nie wykluczając rolnictwa. Wynalazek podlega opatentowaniu tylko wtedy, gdy może być stosowany z identycznym skutkiem w sposób powtarzalny.
-

Pierwszeństwo z wystawy (art. 15 PWP)

- ▶ Dla wzorów istnieje możliwość ubiegania się o pierwszeństwo z wystawy krajowej. Dla wynalazków wyłącznie międzynarodowej.
 - ▶ Krajowe wystawy korzystające z takiego przywileju wskazuje Prezes UPRP w drodze obwieszczenia w „Monitorze Polskim”.
 - ▶ Z inicjatywą wskazania takiej wystawy może wystąpić właściwy minister, wojewoda lub podmiot zawodowo zajmujący się organizacją wystaw.
 - ▶ Wystawa ma dawać rękojmię wiarygodności, posiadać ustaloną renomę i długoletnią tradycję.
 - ▶ Wystawa krajowa powinna być organizowana:
 - ▶ od co najmniej 5 lat,
 - ▶ przynajmniej raz na 2 lata,
 - ▶ liczba wystawców nie powinna być niższa niż 50 wystawców.
 - ▶ Wystawy międzynarodowe regulowane są Konwencją o wystawach międzynarodowych z dn. 22 listopada 1928 r.
 - ▶ Zgłoszenie musi zostać dokonane w okresie 6 miesięcy od daty wystawy.
-

Rozwiązanie techniczne

- ▶ Przedmiotem zgłoszenia może być wynalazek opisujący wytwór materialny określony za pomocą cech technicznych odnoszących się do jego budowy bądź technicznego oddziaływania na materię.
- ▶ Charakteru technicznego nie ma działalność artystyczna albo czysto teoretyczna, która nie oddziałuje na materię.

Rozwiązanie techniczne?

Jeżeli zgłaszający uprawdopodobni, że dany bieżnik ma efekt techniczny, np. zapewnia lepszą przyczepność, rozwiązanie będzie podlegać badaniu w Urzędzie i może uzyskać ochronę patentową.

<http://ocontornodasombra.blogspot.com/2012/02/resolvido-problema-de-teclar-no.html>

- ▶ Patent jest cywilnym prawem podmiotowym, bezwzględnym, dającym uprawnionemu możliwość wyłącznego korzystania z wynalazku (np. wytwarzanie, używanie, wprowadzanie do obrotu, oferowanie etc.) w sposób zarobkowy lub zawodowy na całym obszarze Rzeczypospolitej Polskiej.
- ▶ Czas trwania patentu wynosi maksymalnie 20 lat od daty dokonania zgłoszenia wynalazku w Urzędzie Patentowym RP.
- ▶ Zakres przedmiotowy ochrony określają **zastrzeżenia patentowe** zawarte w opisie patentowym.
- ▶ Patent udzielany jest na wynalazek.
- ▶ Patent jest zbywalny i podlega dziedziczeniu.
- ▶ Uprawniony z patentu może udzielać licencji.

Ochrona patentowa – podstawowe informacje

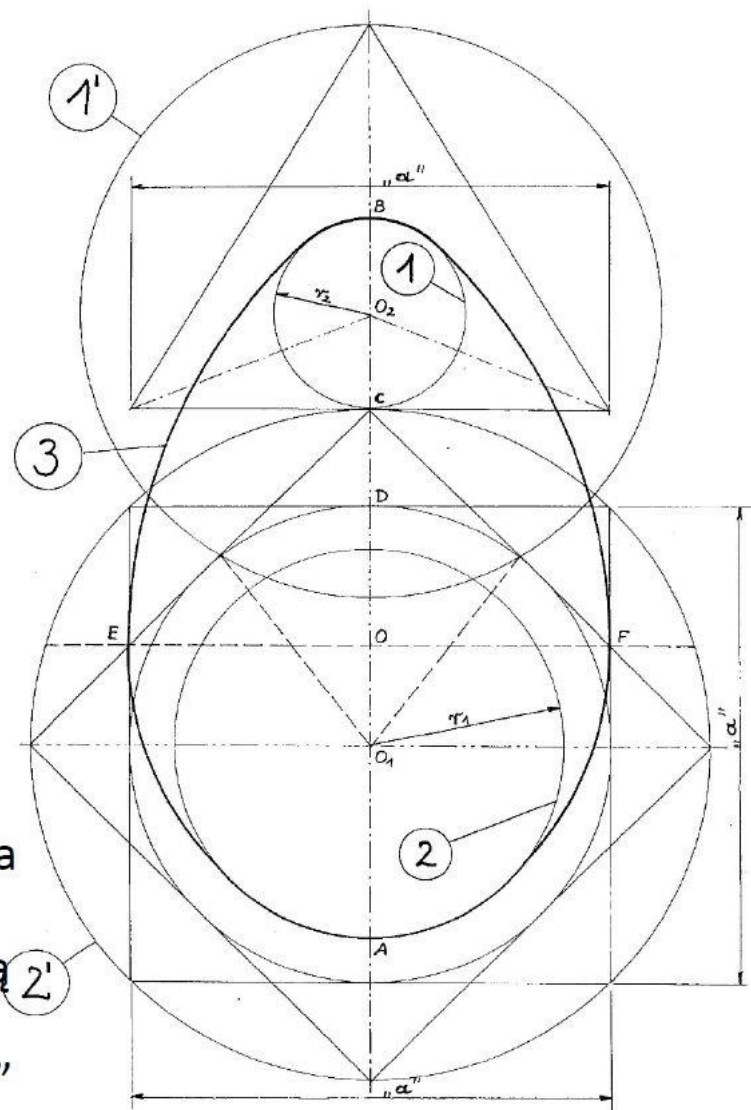
- ▶ Warunkiem uzyskania patentu jest ujawnienie nowego rozwiązania, które dotychczas nie było częścią stanu techniki.
- ▶ Ujawnienie powinno być na tyle jasne i wyczerpujące, aby znawca w danej dziedzinie mógł urzeczywistnić wynalazek.
- ▶ Ochrona patentowa ma charakter „umowy społecznej”. Zgłaszający w zamian za ujawnienie rozwiązania społeczeństwu, uzyskuje monopol.
- ▶ Zastrzeżenia patentowe są najważniejszą częścią zgłoszenia patentowego. Określają one zakres przedmiotowy patentu (jego granice).
- ▶ W świetle prawa wynalazkiem nie jest to, co zgłaszający wymyślił, ale to co zawarł w zastrzeżeniach patentowych. Powinny być one jednoznaczne i precyzyjne.

Ochrona patentowa

Wszystko jasne?

- W.107883 „Uniwersalna bryła termograwitacyjna – androcyclosfera”
- „Bryła androcyclosferyczna (3) jest naturalnym akumulatorem termoindukcyjnym o właściwościach tworzenia elektrolewitacji przeciwtermicznej. W zależności od ukierunkowania osi androcyclosfery (dopływ energii zewnętrznej do części przykurczonej-półelipsoida ujemna lub do części wydłużonej-półelipsoida dodatnia) energia, tworząca się wewnątrz, posiada odmienne właściwości termodynamiczne i elektrodynamiczne. Asymetria kształtu androcyclosfery rodzi asymetrię zjawisk fizycznych, które odpowiednio wykorzystane, dają uniwersalność zastosowania bryły, której punkty charakterystyczne wyznacza wzór matematyczny.”

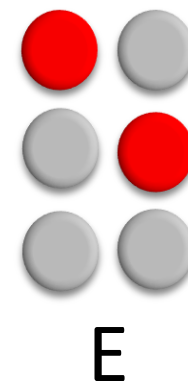
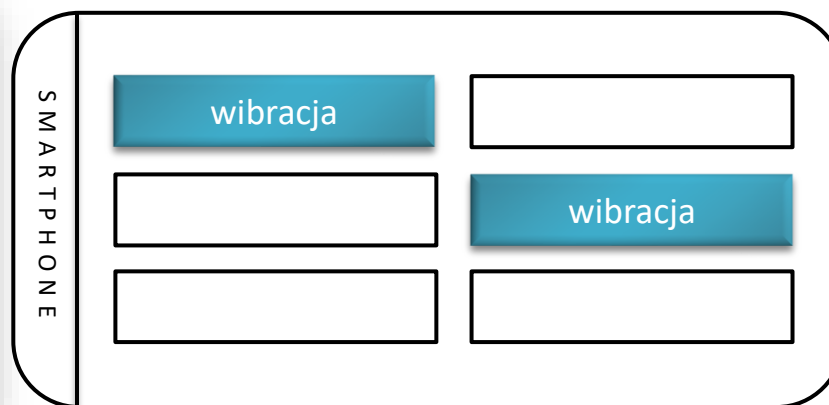
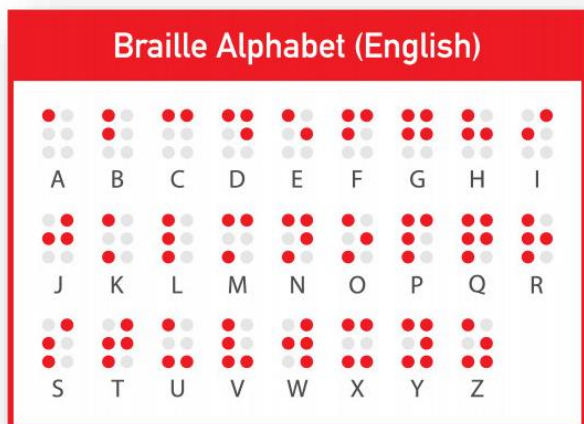

Wyróżnia się cztery kategorie wynalazków:

- ▶ **Produkty** są to substancje lub mieszaniny (np. lekarstwa, oleje silnikowe). Przedstawia się je przez podanie składników danej substancji. Jeżeli produktami są związki chemiczne, należy określić strukturę związku, czyli wzór strukturalny.
- ▶ **Urządzenia** są to np. narzędzia, maszyny oraz układy. Narzędzia i maszyny przedstawia się przez charakterystykę ich cech konstrukcyjnych, usytuowanie poszczególnych części urządzenia względem siebie oraz ich wzajemne powiązania.
- ▶ **Sposoby** są opisywane przez podanie czynności, operacji, procesów oraz ich kolejności i warunków, w jakich się odbywają, czyli jakie zastosowano parametry (np. temperatura, czas, ciśnienie), a także określenie użytych surowców, ewentualnie narzędzi, urządzeń itp.
 - ▶ W przypadku tej kategorii wynalazków istotny jest sam sposób postępowania, a nie fakt uzyskiwania nowych efektów technicznych bądź uzyskanie nowego rozwiązania technicznego.
- ▶ **Zastosowania** polegają na przedstawieniu nowych zastosowań znanych już produktów, np. związek chemiczny służący jako środek owadobójczy ujawnił swoje właściwości o charakterze terapeutycznym.

Wynalazki realizowane przy pomocy komputera „CII

Przykładem wynalazku CII jest czytnik ekranowy dla osób niewidomych, który przetwarza tekst dokumentów PDF na alfabet Braille'a.

Za wynalazki nie uważa się:

- ▶ odkryć, teorii naukowych i metod matematycznych,
- ▶ wytworów o charakterze jedynie estetycznym,
- ▶ planów, zasad i metod dotyczących działalności umysłowej lub gospodarczej oraz gier,
- ▶ wytworów, których niemożliwość wykorzystania może być wskazana w świetle powszechnie przyjętych i uznanych zasad nauki,
- ▶ programów do maszyn cyfrowych,
- ▶ przedstawienia informacji.

Pozbawione zdolności patentowej są:

- ▶ **Wynalazki, których wykorzystywanie byłoby sprzeczne z porządkiem publicznym lub dobrymi obyczajami;**
 - ▶ Nie uważa się za sprzeczne z porządkiem publicznym korzystania z wynalazku tylko dlatego, że jest zabronione przez prawo.
 - ▶ Przyjmuje się, że pojęcie porządku publicznego obejmuje: ochronę bezpieczeństwa publicznego, fizycznej odrębności osób jako części całego społeczeństwa oraz ochronę środowiska.
 - ▶ W związku z tym wynalazkami niepodlegającymi patentowaniu będą np. list eksplodujący przy otwarciu, mina przeciwpiechotna, urządzenie przeznaczone do torturowania.
 - ▶ Pojęcie dobrych obyczajów dotyczy więc tych rodzajów zachowań, które są dobre i akceptowalne w kontekście całokształtu przyjętych w danej kulturze i społeczeństwie norm.
- ▶ **odmiany roślin lub rasy zwierząt oraz czysto biologiczne sposoby hodowli roślin lub zwierząt;**
- ▶ **sposoby diagnostyki lub leczenia ludzi oraz zwierząt metodami chirurgicznymi lub terapeutycznymi.**
 - ▶ wyłączenie tych metod jest uzasadnione gwarancją swobodnego ich zastosowania bez ograniczeń wynikających z praw wyłącznych.

Procedura rejestracji wynalazku w Polsce

- ▶ Zgłoszenie wynalazku
- ▶ Rejestracja i wstępne badanie zgłoszenia;
- ▶ Ogłoszenie o zgłoszeniu wynalazku (BUP);
- ▶ Sporządzenie sprawozdania o stanie techniki;
- ▶ Wydanie decyzji w sprawie udzielenia patentu;
- ▶ Wykonanie decyzji o udzieleniu patentu;
- ▶ Stwierdzenie wygaśnięcia decyzji o udzieleniu patentu.

Zgłoszenie wynalazku powinno zawierać:

- ▶ **Oznaczenie zgłaszającego i przedmiotu zgłoszenia – wniosek o udzielenie patentu,**
- ▶ **Opis wynalazku** – powinien przedstawiać wynalazek na tyle jasno i wyczerpująco, aby znawca mógł ten wynalazek urzeczywistnić.
 - ▶ Tytuł odpowiadający przedmiotowi wynalazku
 - ▶ Dziedzinę techniki, której wynalazek dotyczy,
 - ▶ Znany zgłaszającemu stan techniki,
 - ▶ Przedstawienie w sposób szczegółowy przedmiotu rozwiązania, z objaśnieniem figur rysunków
- ▶ **Zastrzeżenia patentowe** - powinny być w całości poparte opisem wynalazku i określać w sposób zwięzły, lecz jednoznaczny przez podanie cech technicznych rozwiązania, zastrzegany wynalazek oraz **zakres żądanej ochrony patentowej.**
 - ▶ Każde zastrzeżenie powinno być ujęte jasno, w jednym zdaniu. Niezbędnym warunkiem rejestracji zgłoszonego wynalazku jest takie określenie zastrzeżeń patentowych, aby stanowiły precyzyjną instrukcję wskazującą na konkretne środki techniczne, niezbędne do osiągnięcia złożonego powtarzalnego rezultatu w dowolnych warunkach.
- ▶ Rysunki jeżeli są one niezbędne do zrozumienia wynalazku.

Koszty ochrony patentowej

	UPRP	EPO	PCT (WIPO)
Opłata zgłoszeniowa: Badanie i publikacja	140+ EUR	4 560+ EUR	3 165+ EUR + koszty w wybranych państwach
Opłaty roczne za utrzymanie prawa w mocy (rosną w czasie)	40 – 365 EUR	155 – 1 560 EUR	Koszty ochrony w wybranych państwach

+ ew. koszty rzecznika patentowego

(dla ochrony za granicą mamy obowiązek korzystania z usług rzecznika patentowego,

+ ew. koszty sądowe,

w przypadku naruszeń patentu przez konkurencję lub prób unieważnienia patentu przez konkurencję,

+ koszty specjalistycznych tłumaczeń.

Wycena wynalazków i patentów

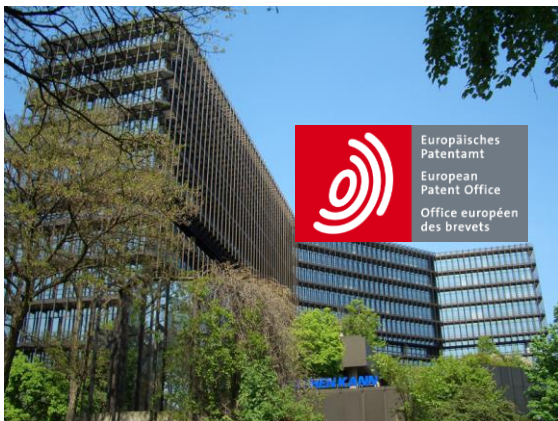
- ▶ Dla właściwego wykorzystania potencjału praw własności przemysłowej, oraz środków na działalność badawczo-rozwojową, niezbędna jest wiedza i zrozumienie wartości przedmiotu zgłoszenia czy uzyskanego prawa.
- ▶ Dla prawidłowego oszacowania wartości patentów oraz ich potencjału rynkowego, niezbędna jest znajomość **technik zarządzania własnością przemysłową**, stanowiących klucz do podejmowania strategicznych decyzji w przedsiębiorstwie.
- ▶ Ustalenie wartości ekonomicznej wynalazku w istotny sposób wspomaga proces decyzyjny w przedsiębiorstwie. Należy mieć na uwadze, iż **wartość patentu zależy w znacznej mierze od stopnia nowości wynalazku**, a także tego, **czy istnieją inne możliwości osiągnięcia tego samego celu bez jego zastosowania**.
- ▶ Przydatna jest także umiejętność zarządzania własnością przemysłową, w tym zwłaszcza **zarządzania ryzykiem** związanym z wdrażaniem nowych rozwiązań. Prawidłowo dokonana wycena wynalazku może być kluczowa dla podjęcia decyzji o ubieganiu się o patent.

Wycena wynalazków i patentów

- ▶ W literaturze znanych jest kilka metod wyceny wartości niematerialnych. Do podstawowych należą:
 - ▶ **metoda kosztowa** – jest najstarsza i najbardziej rozpowszechniona. Stosuje się ją szczególnie do wyceny całych przedsiębiorstw, a także do będących składnikiem majątku przedsiębiorstwa wartości niematerialnych i prawnych, które zostały nabyte lub wytworzone. Jej celem jest ustalenie wartości netto przedmiotu wyceny w transakcji kupno-sprzedaż.
 - ▶ **metoda rynkowa** – opiera się na założeniu, że wartość przedmiotu podlegającego wycenie można zidentyfikować przez porównanie z ceną podobnego lub takiego samego aktywa, która została ustalona na rynku w trakcie transakcji kupna-sprzedaży.
 - ▶ **metoda dochodowa** – w tym przypadku ustala się wartość, jaka może być wygenerowana w przyszłości w wyniku wytworzenia produktu lub obrotu przedmiotem podlegającym ocenie. Do czynników, które określają wysokość przyszłych zysków zalicza się przede wszystkim: zyskowność, aktywność konkurencji, koniunkturę gospodarczą, wymagania kapitałowe, długość życia określonej wartości niematerialnej i prawnej.
- ▶ Dobór metod najczęściej zależy od przedmiotu wyceny, celu dla którego wycena jest przeprowadzana oraz jej zakresu, przy czym nie zawsze możliwe jest uzyskanie precyzyjnego wyniku. W praktyce najczęściej stosuje się **metody mieszane** wyceny, co pozwala na uzyskanie wyniku o jak największym stopniu obiektywizmu i możliwości jego weryfikacji.

Patent europejski

- ▶ Konwencja o udzielaniu patentów europejskich została sporządzona 5 października 1973 r. w Monachium. Na jej podstawie została utworzona Europejska organizacja Patentowa, której organem jest EPO z siedzibą w Monachium i agendami w Hadze, Berlinie, Wiedniu i Brukseli.
 - ▶ Konwencja o patencie europejskim nie jest częścią prawa Unii Europejskiej. Jej stroną może być każde państwo europejskie, niezależnie od członkostwa w UE. Tryb konwencyjny dostępny jest nie tylko dla państw-stron Konwencji, lecz również państw z całego świata, które dokonując zgłoszenia patentu w EPO, mogą uzyskać ochronę patentową na terytorium państw-stron Konwencji.
 - Patent europejski może być udzielony dla obszaru wszystkich państw-stron Konwencji, dla kilku państw lub wyłącznie dla jednego. Decyzja w tym zakresie należy do podmiotu zgłaszającego.
 - Polska jest stroną Konwencji od 1 marca 2004 r.
-

Patent europejski

- ▶ Istotą patentu europejskiego jest możliwość uzyskania patentu europejskiego na podstawie jednego zgłoszenia i w wyniku jednego postępowania prowadzonego przed EPO.
 - ▶ Patent europejski posiada w każdym umawiającym się państwie, dla którego został udzielony, ten sam skutek i podlega tym samym warunkom, co patent krajowy udzielony przez to państwo, chyba, że niniejsza konwencja stanowi inaczej.
 - ▶ **Patent europejski nie posiada jednolitego skutku.** Na jego podstawie przyznawane są takie same prawa, jak patentowi krajowemu udzielonemu przez państwa-strony Konwencji. Dlatego też **patent europejski określany jest jako „wiązka” patentów krajowych, podlegających ustawodawstwom państw, dla których terytoriów został udzielony.**
-

Patent europejski

▶ **Walidacja patentu europejskiego**

- ▶ Warunkiem skuteczności patentu europejskiego w państwach-stronach Konwencji o patencie europejskim jest jego walidacja dokonywana przez krajowe organy patentowe. Wymogiem jest dostarczenie tłumaczenia opisu patentowego na język urzędowy danego państwa.

▶ **Procedura rejestracji wynalazku w trybie Konwencji o patencie europejskim**

- ▶ Zgłoszenia wynalazku dokonuje się w EPO, jak również w krajowych urzędach patentowych państw-stron Konwencji. Urząd umawiającego się państwa obowiązany jest do przekazania zgłoszenia do EPO w jak najkrótszym czasie.

- ▶ Europejskie zgłoszenie patentowe dokonywane jest w jednym z języków urzędowych: angielski, francuski, niemiecki.
-

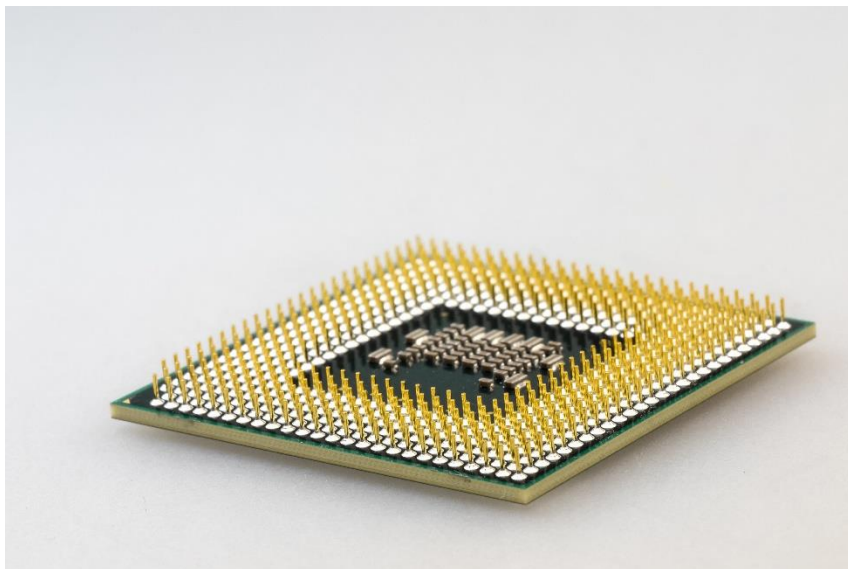

Regulacje prawne w prawie własności przemysłowej

- ▶ **Ustawa z dnia 30 czerwca 2000 r. – Prawo własności przemysłowej,**
- ▶ **Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 29 sierpnia 2001 r.**
w sprawie opłat związanych z ochroną wynalazków, wzorów użytkowych, wzorów przemysłowych, znaków towarowych, oznaczeń geograficznych i topografii układów scalonych,
- ▶ **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 17 września 2001 r.**
w sprawie dokonywania i rozpatrywania zgłoszeń wynalazków i wzorów użytkowych,
- ▶ **Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 9 września 2016 r.**
w sprawie składania i rozpatrywania wniosków o udzielenie dodatkowego prawa ochronnego dla produktów leczniczych i produktów ochrony roślin.

Topografie układów scalonych

Przez topografię układu scalonego rozumie się rozwiązanie polegające na przestrzennym, wyrażonym w dowolny sposób, rozplanowaniu elementów, z których co najmniej jeden jest elementem aktywnym, oraz wszystkich lub części połączeń układu scalonego.

(art. 196 PWP)

Przez układ scalony rozumie się jedno – lub wielowarstwowy wytwór przestrzenny, utworzony z elementów z materiału półprzewodnikowego tworzącego ciągłą warstwę, ich wzajemnych połączeń przewodzących i obszarów izolujących, nierozdzielnie ze sobą sprzężonych w celu spełnienia funkcji elektronicznych.

Topografie układów scalonych

- ▶ *W latach 70-tych XX w. w USA rozpoczęto prace legislacyjne, mające na celu ochronę topografii układów scalonych, ponieważ ówczesne „piractwo półprzewodnikowe” stanowiło istotny problem dla tej gałęzi przemysłu.*
 - ▶ *Uchwalona w 1984 r. amerykańska ustawa „Semiconductor chip protection act” stanowiła punkt wyjścia dla stosownych prac legislacyjnych w UE oraz innych państwach, w tym Polsce.*
 - ▶ Przesłanką zdolności rejestracyjnej topografii jest jej **oryginalność** tzn. że jest wynikiem pracy intelektualnej twórcy i nie jest powszechnie znana w chwili jej powstania.
 - ▶ Ochrona prawna topografii układu scalonego ustaje po **10 latach** od końca roku kalendarzowego, w którym topografia lub układ scalony został zarejestrowany w Urzędzie.
-

Oznaczenia geograficzne

Oznaczeniami geograficznymi w rozumieniu PWP są oznaczenia słowne odnoszące się do nazwy miejsca, miejscowości, regionu lub kraju, które identyfikują towar jako pochodzący z tego terenu, jeżeli określona jakość, dobra opinia lub inne cechy towaru są przypisywane przede wszystkim pochodzeniu geograficznemu tego towaru. (art. 174 PWP)

Ochrona oznaczenia geograficznego jest **bezterminowa** i trwa od dnia dokonania wpisu do rejestru oznaczeń geograficznych, prowadzonego przez Urząd Patentowy.

Zgłoszenia może dokonać organizacja upoważniona do reprezentowania interesów producentów, działająca na danym terenie, a także organ administracji rządowej lub samorządu terytorialnego, właściwy ze względu na teren, do którego odnosi się oznaczenie geograficzne.

Zgłoszenia nie może dokonać pojedynczy przedsiębiorca.

Ochrona kumulatywna

- ▶ Należy podkreślić, że zakresy nazw niektórych dóbr niematerialnych wzajemnie się przenikają. W konsekwencji pewne dobra mogą należeć jednocześnie do dwóch, a nawet kilku kategorii. Dochodzi wówczas do tzw. kumulacji praw ochronnych.
 - ▶ Np. projekt opakowania produktu np. butelki może być utworem (chronionym prawem autorskim), wzorem przemysłowym, a także znakiem towarowym (przestrzennym) chronionym prawem własności przemysłowej
- ▶ Możliwość ochrony kumulatywnej prowadzi do wzmocnienia pozycji prawnej uprawnionego przez zapewnienie równoczesnej ochrony w oparciu o kilka podstaw prawnych np. jednocześnie na podstawie ustawy o prawie autorskim i ustawy o prawie własności przemysłowej.

Budowanie strategii ochrony własności intelektualnej

1. Identyfikacja
2. Ochrona
3. Komercjalizacja
4. Monitorowanie
5. Egzekwowanie

Budowanie strategii ochrony własności intelektualnej

IDENTYFIKACJA	<ul style="list-style-type: none">• Czy tworzysz i rozwijasz własne rozwiązania?• Czy Twoje rozwiązanie może być chronione?• Co chcesz chronić i przy pomocy jakich praw?• Gdzie i jak długo chcesz chronić swoje produkty i usługi?
OCHRONA	<ul style="list-style-type: none">• Procedury służące ochronie tajemnicy przedsiębiorstwa• Uregulowanie kwestii praw autorskich• Uzyskanie i utrzymanie w mocy praw wyłącznych w kraju i zagranicą
KOMERCJALIZACJA	<ul style="list-style-type: none">• Udzielanie licencji• Sprzedaż praw wyłącznych• Zabezpieczenie transakcji finansowych, uzyskanie kredytu dzięki posiadanym prawom własności przemysłowej
MONITOROWANIE	<ul style="list-style-type: none">• Bądź na bieżąco z nowymi rozwiązaniami technicznymi, pilnuj swoich praw• Korzystaj nie tylko z danych krajowych (np. e-wyszukiwarka, Biuletyn UP, Wiadomości UP), ale także zagranicznych (TMview, Espacenet, DesignView)
EGZEKWOWANIE	<ul style="list-style-type: none">• Na drodze polubownej (np. licencja, mediacja)• Arbitraż (postępowania sporne przed UP RP)• Na drodze sądowej (np. usunięcie skutków naruszenia, podanie do publicznej wiadomości orzeczenia sądu, zapłata odszkodowania)

Narzędzia wspierające strategię zarządzania IP

1. Profesjonalne wsparcie prawne,
2. Odpowiednia struktura organizacyjna i zaplecze finansowe,
3. Zwiększenie świadomości pracowników.

Ochrona formalna i nieformalna praw własności intelektualnej

Zalety ochrony formalnej	Zalety ochrony nieformalnej
Posiadanie dowodu istnienia prawa	Ochrona powstaje automatycznie
Ułatwia dochodzenie ochrony z tytułu naruszeń	Brak kosztów uzyskania ochrony
Wady ochrony formalnej	Wady ochrony nieformalnej
Czas oczekiwania na uzyskanie ochrony	Trudności z wykazaniem istnienia prawa
Koszty związane z uzyskaniem ochrony	Trudności dowodowe w przypadku dochodzenia ochrony

cdn.